

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Individ- och familjeomsorg
Arbete och bistånd, barn och ungdom
Hans Peters
tfn 508 04 016

Tjänsteutlåtande
10 mars 2006

1 (7)

Dnr - - 2006

Sammanträde 28 mars 2006

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Socialbidragsberoendet och ungdomsarbetslösheten i Hässelby-Vällingby.

Skrivelse från Helen Jäderlund Eckardt mfl (fp)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att som svar på skrivelsen överlämna och återopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Anders Meuller
stadsdelsdirektör

Birgitta Härröd
avdelningschef

Sammanfattning

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning är väl medveten om de stigande kostnaderna för socialbidrag. Trenden har varit ökande sedan 2003. Detta beroende på hög arbetslöshet, särskilt bland ungdomar och stor inflyttning av hushåll som sedan tidigare är beroende av ekonomiskt bistånd. En åtgärdsplan för 2006 har utarbetats av förvaltningen innebärande ett flertal åtgärder med fokus på budgethållning och minskade kostnader. Förvaltningens tydliga målsättning är att minska bidragsberoendet och hjälpa klienterna till annan försörjning. Ett positivt inslag är att det utbetalda beloppet under januari och februari minskat något jämfört med hösten 2005.

Bilaga: Skrivelse från Helen Jäderlund Eckardt mfl (fp)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Individ och familjeomsorg, Arbete och bistånd, barn och ungdom.

Ärendet

I en skrivelse till Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd den 14 februari 2006, hemställer Helen Jäderlund Eckardt mfl (fp) om en redovisning av de ökande socialbidragskostnaderna samt att nämnden får en föredragning av "Skärholmsmodellen" eller gör ett studiebesök där.

Förvaltningens yttrande

Läget 2005

Bokslutet 2005 för ekonomiskt bistånd (anslag 2) uppvisar ett underskott om 15,3 mkr jämfört med fastställd budget. Under 2005 fick sammanlagt 2 261 hushåll i Hässelby-Vällingby någon gång under året socialbidrag. Dessa hushåll bestod av 4.094 personer, varav 2.637 vuxna och 1.457 barn. Detta innebär att 6,9 % av stadsdelens befolkning fick socialbidrag någon gång under 2005. Antalet bidragshushåll per månad har varit under året i snitt 1.180. Medelbidraget per hushåll var 7.229 kr/månad. 32 % av de aktuella hushållen har haft bidrag mer än 9 månader. Antalet hushåll som blev självförsörjande under 2005 var 332 d.v.s. 15 % av bidragshushållen. Av dessa var det endast 1 % som hade haft bidrag mer än 9 månader.

Trenden sedan några år tillbaka har varit stigande socialbidragskostnader och fler hushåll som är beroende av försörjningsstöd. Det är en olycklig och icke önskvärd utveckling som förvaltningen är väl medveten om. Åtgärder har också satts in i syfte att vända utvecklingen.

Januari-februari 2006

Slutlig statistik för januari 2006 och preliminär statistik för februari 2006 visar att kostnaderna minskat något jämfört med det sista kvartalet 2005. Vad gäller februari månad är det dock inte helt säkert då det handlar om ett preliminärt utfall. Under januari betalades 8,1 mkr ut i socialbidrag. Motsvarande preliminära siffra för februari är 8,2 mkr. Antalet hushåll som mottog bidrag har dock inte minskat sedan hösten 2005. I januari var 1.206 hushåll i stadsdelen beroende av ekonomiskt bistånd. Under februari månad har förvaltningens Arbetsforum i Vinsta/Råcksta lyckats få ut 23 tidigare arbetslösa socialbidragstagare i arbete.

Grundläggande orsaker

En relativt hög arbetslöshet, särskilt bland ungdomar, kombinerat med en nyinflyttning från andra stadsdelar inom Stockholm och andra kommuner är huvudorsakerna till de stigande kostnaderna. Många nyinflyttade har varit beroende av socialbidrag tidigare. Hässelby-Vällingby är en av de stadsdelar i staden som tar emot flest flyktingar. Antalet ökade under hösten 2005 och ökningen har fortsatt under de två första månaderna under 2006. Flyktingar har svårt att komma in på arbetsmarknaden och risken är uppenbar att många av dem kommer att behöva socialbidrag efter introduktionsperioden.

Hässelby-Vällingby är den stadsdel i hela staden som under 2005 hade flest antal arbetslösa ungdomar i åldern 18-24 år, 190 stycken.

Det finns dock stora sociala skillnader i stadsdelen. En del av befolkningen har höga inkomster och akademisk utbildning. I statistiska jämförelser kan därför genomsnittssiffror bli relativt höga och olika nyckeltal fångar därför inte in marginaliserade gruppers situation.

Genomförda åtgärder 2005

Förvaltningen är väl medveten om de stigande kostnaderna för socialbidragen och har under 2005 vidtagit en rad åtgärder för att minska kostnaderna. Utan dessa åtgärder hade sannolikt utfallet varit avsevärt sämre än det nu redovisade.

Under 2005 har förvaltningen genomfört bla följande:

- Internkontroll i strukturerad form påbörjades i juni. Den har utvecklats och resurser har avsatts för detta arbete under 2006.
- Fortsatta organisationsjusteringar.
- Förbättrad uppföljning av inflödet av nya ärenden och ändringar i mottagningsgruppens arbetssätt.
- Extra resurser i form av fyra socialsekreterare och ytterligare en biträdande sektionschef anställdes under hösten 2005.
- Fortsatt månatlig uppföljning av kostnaderna för socialbidrag.
- Samarbete med bostadsförmedling och hyresvärdar för att förebygga hyresskulder.
- Arbetslösa studerande har erbjudits praktikarbete istället för passivt bidragstagande.
- Arbetslösa har erbjudits hjälp att söka arbete och krav har ställts på aktivt arbetssökeri för att få socialbidrag.
- Fortsatt arbete inom ramen för Strategi Hässelby-Vällingby.
- Genomförande av värdegrundsarbete och verksamhetsanalys.
- Projektet Steget före har fortsatt att förhindra vräkningar av barnfamiljer och därmed bl.a. förebygga höga kostnader för tillfälliga boenden.
- Handlägningsrutinerna för ekonomiskt bistånd har förbättrats.
- Samarbetet med konsultläkare har fortsatt under 2005
- Skuld- och budgetrådgivning utökades med en anställning i april 2005.
- Deltagande i ett ASI-projekt tillsammans med tre andra stadsdelar (Rinkeby, Kista, Kungsholmen). Projektet finansieras av kompetensfonden.
- Fortsatt samarbete och erfarenhetsbyte med stadsdelarna på Järvafältet.
- Inrättandet av kontaktcenter. Det har minskat antalet telefonförfrågningar hos handläggarna och frigjort resurser till utredningsarbete.
- SFI- elever erbjuds praktik i kombination med svenskundervisningen.

Stärkt internkontroll

Sedan juni 2005 har internkontrollen stärkts och systematiserats. Två större granskningar har utförts vilket uppvisat vissa brister vad gäller grundutredningar, individuella arbetsplaner, beaktande av barnperspektivet samt dokumentation vad gäller motivations- och förändringsarbete. Förvaltningen kommer att prioritera dessa förbättringsområden under 2006 samtidigt som internkontrollen fortsätter. Det är dock viktigt att konstatera att de ekonomiska utredningarna blivit bättre och dokumentationen kring dessa är tillfredställande.

Metodutvecklingsarbete

Förvaltningen har under de senaste åren arbetat systematiskt för att förbättra sina handläggningsrutiner. Stor restriktivitet gäller vid handläggning av ekonomiskt bistånd. Ett positivt resultat av detta arbete har kunnat konstateras vid granskning av ärenden inom internkontrollen. Förvaltningen har även deltagit i olika utvecklingsprojekt inom kompetensfonden och i samarbete med andra stadsdelar i syfte att vidareutveckla arbetsmetoder, ASI (Addiction Severity Index) projekt, Profilen (verksamhetsanalys), ett kompetensutvecklingsprojekt för bidragshandläggare samt TÖG (Tak över huvudgarantin)

Bostadsbyggande och inflyttning

I Hässelby-Vällingby finns långtgående planer (beslutade eller på väg att beslutas) som innebär 3.300 nya lägenheter under de kommande 8 åren. Av dessa nya bostäder kommer enligt planerna ca 50% att upplåtas med hyresrätt. Prognoser visar att stadsdelens befolkning på grundval av detta ökar med drygt 6.000 personer under motsvarande tidsperiod. Utöver detta finns ytterligare planer för nybyggnation på längre sikt.

USK-rapporten "Flyttningar till och från Hässelby-Vällingby" från den 29 april 2005 visar att nettoinflyttningen till stadsdelen är störst från stadsdelarna Spånga-Tensta, Rinkeby och Kista. Hässelby-Vällingby genomgår, sedan några år tillbaka, en omfattande socio-ekonomisk omstrukturering som tydligt märks i förvaltningens ekonomiska utfall avseende socialbidragen.

Åtgärdsplan 2006

Förvaltningen är mycket medveten om att ytterligare åtgärder, jämte de som redan vidtagits, måste till för att åstadkomma en vändning av kostnadsutvecklingen. Nu i januari 2006 har stadsdelen ytterligare höjt ambitionsnivån när det gäller att minska kostnaderna för försörjningsstödet. Sektionerna Arbetsmarknad och Ekonomiskt bistånd samverkar nära i detta arbete. Åtgärdsplanen ser ut enligt följande:

- Förvaltnings- och avdelningsledningarna har regelbundna uppföljningsmöten med sektionschefer inom Ekonomiskt bistånd och Arbetsmarknad samt projektledaren för Strategi Hässelby-Vällingby.
- Sektionschefen och biträdande sektionschefer följer månatligen upp ärendeinflödet och kostnadsutvecklingen.

- Organisationsutvecklingsarbetet fortsätter – mindre arbetsgrupper bildas i syfte att kunna fokusera arbetet mot en begränsad klientgrupp (funktionsindelning)
- En ungdomsgrupp bildas som särskilt arbetar med ungdomar i åldern 18-24 år för att effektivisera samarbetet med arbetsmarknads-, barn och ungdomssektionerna samt vuxenavdelningen.
- Biträdande sektionschefer och socialsekreterarnas ansvarområde tydliggörs ännu mer med fokus på förändringsarbete som leder till egen försörjning.
- VP 2006 innehåller tydliga effektmål med grundutredningar och arbetsplaner samt regelbundna uppföljningar.
- Uppföljning av verksamhetsanalys- och värdegrundsarbete med tydliga handlingsplaner.
- Budget- och skuldrådgivare nyttjas effektivare och förmedlar sina kunskaper till socialsekreterare.
- Internkontrollen fortsätter under 2006 enligt den plan som fastställs i februari 2006.
- Arbetslinjen gäller. Alla arbetslösa nybesök remitteras till Arbetsforum Vinsta och aktivt arbetssökande ställs som krav för beviljandet av försörjningsstöd.
- Fortsatt metodutvecklingsarbete med Arbetsforum Vinsta.
- Många klienter återremitteras från Arbetsforum. Återremiss till försörjningsstöd kan ske först efter 3-partssamtal.
- Tillsammans med Arbetsforum intensifiera arbetet med arbetslösa ungdomar
- Kartläggning av all socialbidragstagare görs i februari – mars 2006 för att underlätta prioriteringar.
- Samarbete med det nystartade Kontaktcentret utvecklas och samhällsguider (plus-jobbare) anställs för att avlasta socialsekreterare med samhällsinformationsarbete till grupper som behärskar svenska dåligt.
- Förbättrad uppföljning av statistiken i paraplysystemet så att paraplysamordnaren får mer tid att arbeta med försörjningsstöd.
- Fortsatt arbete med sjukskrivna och 0-klassade som bedöms kunna söka sjukersättning via FK – fortsatt samarbete med konsultläkaren samt inköp av utredningar för att kartlägga klienters arbetsförmåga.

- Effektivisera samarbetet i Turid – gruppen (samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, vårdcentralen, psykiatriska mottagningen och stadsdelsförvaltningen) – med målsättning att arbeta mer fokuserat med en mindre målgrupp.
- Restriktivare hållning till 2:a och 3:e handskontrakt och fler hembesök i samband med tvivelaktiga boenden.
- Förhindra vräkningar. Nu finns rutiner tillsammans med Vuxenavdelningen.
- Samarbete med utbildningsförvaltningen och andra stadsdelar gällande yrkesförberedande kurs för flyktingar som läser SFI. Syftet är att starta arbetslinjen tidigt och att erbjuda heltidssysselsättning till flyktingar som läser SFI.
- Stärkt samverkan med Stockholm Matchning så att arbetssökande som är berättigade till plusjobb och anställningsstöd i Hässelby-Vällingby även kan söka i andra stadsdelar. Våra rekryterare deltar aktivt i denna verksamhet.
- Fortsatt nära samarbete med företagarföreningarna inom stadsdelens område, dock ligger de flesta arbetsplatserna i kringliggande områden som Järfälla, Spånga, Kista, Bromma, Solna mfl.
- Aktivt deltagande i rekryteringsarbete inför större etableringar i området, som tex Coop-forum i Vinsta, e-centrets utbyggnad i Vällingby och en eventuell etablering av Postens nya distribunal i Vinsta.
- Utveckling av gruppverksamhet med fler grupper i arbetssökeri för ungdomar. Det leder till bättre självförtroende och aktivare arbetssökande. Fokusering läggs på praktisk som vägen till arbete.
- Förstärkning med flera praktiksamordnare vilket frigör handledarresurser till arbete med fler. Försöka att finna heltidssysselsättningar för flyktingar samt SFI-studerande genom bla. deltagande i stadsdelens volontärprojekt och försöka finna nya samarbetspartners med biblioteket lärmiljö.
- Lärlingsprojektet fortsätter. Den första omgången har startat och omfattar 17 personer som anställs enligt BA-avtalet i 6 månader. I mars 2006 startar en ny omgång med 17-20 personer.
- Utveckla samverkan med Arbetsförmedlingen för att nyttja alla möjligheter till arbetsmarknadspolitiska stöd och insatser i syfte att få fler i arbete.
- Pröva nya arbetsmetoder med 0-klassade som kommer till stadsdelen på nybesök via vår arbetsträning.

Förvaltningen har vid ett tidigare studiebesök i Skärholmen och vid en personalkonferens för socialsekreterare och handläggande personal i april 2005, tagit del av Skärholmens stadsdelsförvaltnings arbetsmodell som i dagligt tal har kommit att kallas för den sk. Skärholmsmodellen. Vissa arbetsmoment har implementerats i Hässelby-Vällingby. Arbetsforum Vinsta/Råcksta besöker dessutom Arbetscentrum i Skärholmen inom kort. Vad gäller studiebesök eller föredragning av Skärholmsmodellen för nämndens del lämnar förvaltningen den frågan utan eget ställningstagande.

- - - - -